

OPERA STÁTNÍHO DIVADLA V OSTRAVĚ

LAUREÁT STÁTNÍ CENY

BEDŘICH SMETANA

LIBUŠE

Slavnostní zpěvohra

o třech dějstvích na slova Josefa Wenziga a Ervína Špindlera

Slavnostní představení v předvečer výročí narozenin
presidenta ANTONÍNA ZÁPOTOCKÉHO

Režie: Ing. FERDINAND PUJMAN, nositel Řádu práce j. h.

Výtvarník: JAN ZRZAVÝ

Sbory: JIŘÍ MISA

Kostymy: Podle návrhů J. Zrzavého připravil kolektiv
M. a J. Stejskalových

Libuše	Bronislava Taufrová
Přemysl ze Stadic	Rudolf Kasl
Stáhlav na Radbuze	Jiří Herold
Chrudoš od Otavy	František Janda
Lutobor z Dobrušavského Chlumce, jejich strýc	Karel Průša
Radovan od Kamená mosta	Radoslav Svozil
Krasava, Lutoborova dcera	Ludmila Dvořáková, členka opery ND Praha j. b.
Radmila, sestra obou bratří	Ludmila Komancová nositelka vyznamenání „Za vynikající práci“
	Milada Safránková
	Věra Heroldová
	Daniela Uhrovičová
	Jaroslav Skácel

a operní soubor: Kmeti, leši i vladkové — Panny a děvy z dvora Libušina —
Přemyslova čeleď — Lid

Děj se koná na Vyšehradě, buď ve Stadicích,
buď hornaté krajině lesní za dob pohanských

Proscotvi Libušino: 1. Břetislav a Jitka. 2. Jaroslav ze Sternberka. 3. Otakar II.,

Eliška a Karel IV. 4. Žižka, Prokop Veliký. 5. Jifi z Poděbrad.

Hlavní přestávka po 4. obraze

POMNÍK NÁRODA VÍTĚZNÉHO

ZDENĚK NEJEDLÝ

Záměr, jež Smetana uskutečnil ve své „Libuši“, byl jeho dávnou oblíbenou myšlenkou. Hluboké národní uvědomění, z něhož tato apotheosa našeho národa vytryskla, jeví se u Smetany již v jeho mládí. Již v roce 1848 pokládán byl od našich hudebníků za zásadního stoupence české národní věci. Již tenkrát se loučil s vlastí ve svém deníku slovy: „Jsem tělem i duší Čechem a honosím se býti synem naší slávy. Jest to smutné, že jsem nucen, vzdálen od své vlasti, již tak vroucně miluji a kde bych tak rád žil, vyhledávati svoje živobytí v cizině. Jest mi vždy úzko, když se s těmito místy loučím. Žij blaze, moje nade vše milovaná vlasti, moje krásná, veliká, jediná vlasti!“ I v těchto trpkých chvílích bylo jeho nejvyšším cílem postaviti svému národu pomník, jenž by byl určen jen k jeho oslavě a jemuž by Smetana věnoval své nejlepší síly. „Libuše“ jest dílo zcela zvláštní, jest to ryze slavnostní hra, jež se měla provozovati jen při největších slavnostech českého národa, při nichž je zdůvodněna velkolepá apotheosa národní síly. Smetana posvětil toto dílo svou tvůrčí genialitostí v pravou apotheosu celého národa, jež strhává i dnes posluchače nejrozmanitějších názorů politických. Teprve Smetanovo umění učinilo z „Libuše“ tak všenárodní umělecké dílo, jaké nenajdeme v žádném jiném českém umění.

V „Libuši“ vše jest povýšeno z ovzduší denního života ve vyšší svět mythu, který jest při tom apotheosou českého národa. Odtud plyne i zcela zvláštní ráz Smetanovy hudby v „Libuši“, její stylisace, pathetičnost, důstojný klid. Ve své zpěvoňře řeší Smetana zcela zvláštní úkol: zachytiti ve všem slavnostní povznešenou náladu. Takové slavnostní dílo, jako máme my v „Libuši“, nemá žádná operní literatura jiného národa. „Libuše“ je v celých dějinách opery zjev naprosto ojedinělý, nevidaný. Smetana řekl o ní právem: „Libuše není žádná opera dle starých zvyků, nýbrž je slavné tableau, hudebně dramatické oživotnění. Jsem tvůrcem tohoto genu v hudbě, zvláště české.“ Smetana zde přinesl celému umění dílo tak nové, že bychom marně hledali pro ně analogie. Svou láskou k národu a prýsticím z ní svým uměním postavil českému národu pomník, který nám může pro mistrovskou výši i naprostou originalitu závidět i největší národ.

Citáty ze studie „Zpěvoňry Smetanovy“.

P O M N I K N Ā R O D A V I T Ě Z N Ě H O

1. vydání, Praha, 1925. — 1. vydání, Praha, 1925. — 1. vydání, Praha, 1925.

ZDENĚK NEJEDLÝ NĀT. SĀVĀRŤVŤV

1925. — 1. vydání, Praha, 1925.

Vydáno v Ostravě, 1925. — 1. vydání, Praha, 1925.

Záměr, jež Smetana uskutečnil ve své „Libuši“, byl jeho důležitým obilžením
historickou. Hluboké národní uvědomění, a neboť tato společnost našeho národa
vystupovala, jeví se u Smetany již v jeho mládí. Již v roce 1845 polská byl od
našich hudebníků na zásadního stupence české národní věci. Již tehdy se stouhl
a vlasti ve svém dělníku slovy: „Jsem těm i duš Čechem a hrozním se býti
svým našl slovy. Jest to smutné, že jsem nucen, vstáhnout od své vlasti, jak
vroucně mluví, a kde bych tak rád žil, vychovávali svoje živobytí v zemi, která
vždy úsko, když se s tímto mládím. Již bláze, moje rade vše nalivání
vlasti, moje křanská, velká, jediná, vlastní. I v těchto mládích, vlasti, bylo
jeho nejvyšším cílem, postaviti svého národu pamník, jež, by byl už jen
k jeho slávě a těm, by Smetana věnoval své nejlepší síly. „Libuše“ jest dílo
zcela zvláštní, jest to ryze slavnostní hra, jež se měla provozovati jen při nej-
větších slavnostech českého národa, při nichž je zdůvodněna velikána společnost
národní cíly. Smetana považil toto dílo svou tvůrčí genialitou v pravou spo-
tlesou celého národa, jež stává i dnes postuchá neexperimentálních názorů
politických. Teprve Smetanovo emně učinilo z „Libuše“ tak věhlasnou umělecké
dílo, jaké nepočítáme v žádném jiném českém umění.

V „Libuši“ vše jest povýšeno z ovdruší denního života ve vyšší svět myšlín.
který jest při tom apotheosou českého národa. Odtud plyne i zcela zvláštní
tón Smetanovy hudby v „Libuši“, její stylisce patřičnost, důstojný klid.
Ve své zpěvné řadě Smetana zcela zvláštní úkol: zachvilil ve všem slavnostní
povzneseou náladu. Takové slavnostní dílo, jako máme my v „Libuši“, nemá
žádná operní literaturu jiného národa. „Libuše“ je v celých dějinách opery zjev
naprostě ojedinělý, nevídaný. Smetana řekl o ní pravdu: „Libuše“ není žádná
opera dle starých vzorů, nýbrž je slavné tableau, hudebně dramatické odívání.
Jsem tvůrcem tohoto genu v hudbě zvlášť české. Smetana zde přinesl celému
světu dílo tak nové, že bychom mohli hledati pro ně analogie. Svou láskou

k národu a přisávkou z ní svým uměním postavil českému národu pamník, který

Program vydalo Státní divadlo v Ostravě. Redakce Josef Štěpánek
Vytiskly Ostravské tiskárny 02, Ostrava, Hollarova 14.